

Sčinost..

Iz našega skrata za dan, razen zadnjih tri
prejšnjih, in 4. urti tvečer.
Naročniški znesek:
za celo leto 24 kron
za pol leta 12 -
za tretji leta 6 -
za en mesec 2 kron
naročnino je plačevati naprej, na
enem určitem naročninem in posamez-
ne urki.

Osnovnih v Trstu se prodajajo po
našem številke po 6 stotink (6 svet.),
in Trstu pa po 8 stotink (8 svet.).

Telefon štev. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

redajalec in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konzorcij lista „Edinost“

Načinila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu.

Brezobzirnost Madjarov. Potreba odpora.

III.

Pretežje Madjarov se kaže posebno v vnanji politiki naše monarhije. Nadvladovanje madjarskega vpliva in pritiska v vodstvu naših vnanjih poslov, na urejanje našega razmerja do drugih držav, je tako absolutno, kakor da je neki držni volilni maneuver, ki so ga porabili o zadnjih volitvah na Ogrskem, že postal resnica. O zadnjem volilnem boju, dovršenem ravnokar, so namreč držni agitatorji raznesli glas, da se je cesar Fran Josip odpovedal vladarstvu — Košutu na korist, da je torej Košut postal kralj!! Hoteli smo torej reči: da je držni volilni maneuver že davno postal resnica in da je sin slavnega revolucionarja in najneizprosnejšega sovražnika integriteti monarhije Habsburgov in njedinstvenosti vladar — naša vnanja politika ne bi mogla biti Bog ve koliko različna, nego je sedanja v resnici. Ta naša vnanja politika nosi na sebi skoro povsem madjarski značaj, ima na čelu specifično madjarsko obilježje. O tem se lahko prepričamo, ako le v naglici vržemo pogled na kompleks onih mednarodnih odnosov, ki morejo nas v prvi vrsti zanimati, kjer moremo — ob dobri vnsnji politiki — najbolj povspomčevati svoj politički vpliv in čuvati svoje ekonomske interese; ali pa, kjer moremo — ob slabem vodstvu naše vnanje politike — najbolj trpeti ti naši interesi in naš politički vpliv! Po nešrečni vojni v letu 1866. so nas dogodki potisnili z našimi interesi — zlasti pa gospodarskimi — proti Vztoku, na Balkan. Glavni namen z vojno leta 1866. je bil Bismareku vendar ta, da enkrat in za vselej v monarhiji naši uduši misel na nekdanje čase nemškega bunda in na prvačenje Avstrije v tej zvezi. Bismarek je dosegel ta svoj namen. Vrženi smo bili iz nemške zveze. Od tistega hipa nima Avstrija nič več iskati na nemškem severu. In Bismarek sam nam je s prstom pokazal na jugo-vzhod: na Balkanu iščite si odškodnine!

Na Balkanu so torej v prvi vrsti angažirani naši interesi. Če hočemo torej izrekati sodbo o našem vodstvu vnanjih poslov, moramo vprašati najprej: kaka je naša balkanska politika? Imaли tako direktivo, da more čuvati naše interese? Se li poslužuje takih sredstev, poti in načinov, ki so najprimernejši

v obrambo naših interesov? Na vsa ta vprašanja je možen le jeden odgovor: najdogodnejši — ne! Ta sneč pa nahaja svoje opravičenje ravno v dejstvu, da je naša balkanska politika specifično madjarska, da dobiva svojo direktivo iz Budimpešte! In ker specifično budimpeštanska, je tudi izreeno protislovenska! Narodi na Balkanu pa so slovanski. A kedaj ste še čuli, da bi si država izven svojih mej, v krajih, na katere hoče raztegniti sfero svojih interesov, širila svoj vpliv in utrijala političko in gospodarsko pozicijo, ne da bi bila popred storila vse, da si pridobi simpatije in zaupanje dotičnega prebivalstva? Steli že kedaj čuli kaj tacega? Je li kaj tega sploh možno? Naša balkanska politika pa ne le da ni iskala simpatij in zaupanja tamoznjega prebivalstva, ampak je bila navadno v direktnem navskriju s čutstvovanjem in tradicijami — verskimi in narodnimi — prebivalstva na Balkanu!!

In slednji so nesrečni diktati iz Budimpešte pritirali tako daleč, da je vsa naša balkanska politika v Srbiji slonela na dveh očehih jednega Milana, ki je slednjič, obložen s prokletstvom naroda, sam moral bežati iz dežele; a na Bolgarskem zopet na dveh očehih krutega Stambulova, ki je slednjič — in to baš radi svoje politike — našel najgroznejšo smrt.

Potem pa moramo še, ako hočemo soditi o primernosti in neprimernosti naše vnanje politike, vsikdar obvestiti se: kakovo je naše razmerje do Rusije?! Ako hoče avstro-ogrška monarhija zagotoviti si pozicijo na Balkanu, more to doseči jedino v sporazumlenju z Rusijo in nikdar ne: vzlije Rusiji! To dejstvo je definitivno, nespremenljivo. Vzrok temu ne treba mnogo razlagati: isti izhajajo in tradicije krvi, iz tradicije verske in pa iz zgodovinskih dogodkov, izvršenih v osvobojenje balkanskih narodov iz turške sužnosti! Balkanski narodi ne izgube nikdar iz spomina, kaj je storila Rusija za njihovo osvobojenje; ne pozabijo nikdar potokov krvi, ki so jih prelivale ruske vojske za osamosvojenje balkanskih državic, v večnem spominu jim ostanejo neizmerne žrtve, ki jih je Rusija doprinesla za svobodo zlati in krst častni na Balkanu.

To so vezi neverljive hvaležnosti, vezi sreca, ki spapajo slovanske narode na Balkanu z Rusijo. Te vezi ne prenehajo nikdar. More se

pač zgoditi — kakor priča o tem žalostnem Stambulovu v Bolgariji — da se skali odnošaji med državami. Ali odnošaji med respektivnimi narodi ostajajo čisti. Vsikdar se je že na Balkanu zgodilo tako, da je zdravi zmisel naroda pravil, kar je pokvarila oficijelna politika državice na Balkanu; bodi že, da je bila le zgrešena, ali pa umazano izrabljena od brezvestnih ljudij.

Neizogibno potrebno je torej, da Avstro-Ogrska, ako hoče tirati dobro balkansko politiko, najprej misli na dobro razmerje na Rusijo. V drugačnem slučaju zida na pesek in so tudi nje »vspehi« le videz, efemerni. Dobro razmerje do Rusije je conditio sine qua non naši državi za dobro balkansko politiko. Državnik, ki tega ne umeje ali noče pripoznati, pa sploh nima pravice do naslova državnika, ali pa ne do naslova avstrijskega patriota. Ali je brezrčen do te države, ali pa se ni dokopal niti do državnškega — dilettantista!!

Mi pa imamo balkansko politiko z madjarskim označjem, z madjarskimi cilji, z madjarsko blaznostjo in megalomanijo. Kaj neki drugega, nego blaznost je to, ako madjarsko pleme Balkan reklamira za-se, ako si domislja, da narode na Balkanu pomajdari, ako sanja o veliki madjarski državi, v katero se pritegnejo tudi pokrajine balkanske. In vendar je naša avstrijska vna-nja politika urejena ravno s tega madjarskega gledišča!! Z gledišča blaznih madjarskih aspiracij na Balkan in pa s stališča madjarskega sovražta do Rusije, sovražta, ki prihaja od tadi, da Madjari ne morejo pozabititi dogodka iz leta 1849. pri Világosu.... Madjare vodi z jedne strani blazna megalomanija in z druge sprovažto. Je li more biti vpliv, ako izhaja iz takih instinktov na politiko države blagodenjen?! Kdo bi si upal trdititi to? To si moremo predočiti plastično, ako hočemo prav ceniti škodo, ki jo trpe interesi monarhije na političnem in ekonomskem polju vsled dejstva, da je naša balkanska politika urejena po madjarskih diktatih!

Prihodnjič hočemo podati eklatanten, kričec degodek iz najnovejih dni, ki pokaže čitateljem, kako je narasla madjarska brezobraznost v posezanju v vnanjo politiko naše države.

dala kosila pred tretjo uro, vedno pričakuje grofa. Še le ko je prišel poseben grofov sel in prinesel pismo, ki je naznalo, da grofu ni mogoče priti na obed, ker ima nenavaden in nujen posel, ali da pride na vsaki način zvečer, se je pomirila in odredila, da prinesejo juho na mizo.

Ves popoludne je gospa Monika bila v skrbih, pride-li grof ali ne? Zanimala se je, je li je riba dovolj in lepo skuhana, je li so raki pripravljeni, kakš je s sladoledom, da li so vse pečenke prirejene — vsaki hip je letela v kuhinjo; no, vendar je bila vsaki trenotek pri oknu, da bi videla, da li se približuje grofova kočija. Hčere so morale hitro po črni kavi v svoje sobe, da poskrbe za toaleto; v to svrhu sta prišli iz mesta frizerka in šivilja, od neke sosedne elegantne gospode si je izprosila kamarijero, da si gospa Monika ni mnogo marala za to gospodo, ker so bili Židje.

Jaz sem se nekoliko nadeljal, da bom po kosilu videl Vanko. V oni splošni srki okoli priprav za večerno zabavo, tako sem si mislil, mi bo mogoče najti priliko. No, motil sem se. Gospa Monika je vzela Vanko v kuhinjo kjer naj bi pomagala. Zastonj sem preiskal ves veliki dvor, vrt in park — no, Vanki ni bilo nikjer.

Oglas.

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbe

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Nekopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahaja v Trstu na Caričini ulici 12. Upravništvo, in sprejema inseratov v ulici Molin učolo štev. 3, II. nadst.

O domovinski pravici.

(Dopis.)

Splošno zanimanje vzbuja postopanje tržaškega magistrata s prošnjami za sprejem v mestno zvezo. Nobeno drugo mesto ne bije tako brezobrazno zakonu in pravici v obraz kakor Trst. Tako postopanje je tiransko in zasmehuje avstrijsko zakonodajo, kateri se ima baš Trst zahvaliti za vse, kar je. Avstrijski narodi so žrtvovali milijone za Trst, a v plačilo postopa gospoda na magistratu z avstrijskimi podaniki, ki so žrtvovali svoje življenske moči v prosteh mesta, slabje nego s sužnji.

A ne le magistratova gospoda, ampak tudi primorska vlada je kriva, da postopa magistrat z nami po turško. Tudi ministerstvo zadevuje nekoliko krvide, ker je nejasnemu zakonu ni izdal izvršitvene naredbe, kakor ne izdaja z drugim zakonom. Naše občine morajo krvaveti za Trst in njeno biločnico.

Važnost tega vprašanja zahteva vsestranskega zanimanja in raznoljubljivanja, kako postopati, da se huđomša osti pride v okom?! Poskusiti bo treba vsa sredstva v nastopati vse nasvetovane poti, da se čim prej doseže namen.

Namestništvo ima prigovore v rokah; kako jih bo reševalo, moramo se čakati; kakor kaže, oni tam v namestništvu palači nimajo sile, če tudi dobro vedo, kako ogromne doklade se morajo dovoljevati občinam v pokritje večinoma samih bolniških troškov.

Od nasvetovanih poti, kako postopati, zdi se nam najprimernejša ona: obračati se na državni zbor in ministerstvo, da izda poseben ukaz, ali pa da se zakon popolni.

Bojimo se, da bi sicer v Trstu z novim domovinskem zakonom doživel takoj razočaranje, kakor s šolskim zakonom, kateri nitizdaj ne velja za Trst, ki kljub vsem korakom ne odpre slovenskih ljudskih šol v mestu.

Od jednega gospoda občinskega tajnika nasvetovana pot — zavračati zahteve za izdavanje ubožnih spričeval in spričeval pristojnosti osebam, ki bi morale biti sprejete v Trst — ne vidi se nam posebno srečna, kajti dolga je in tudi nevarna.

Glavarstva bodo grozila z globami ter jih tudi nalagala županom. Peticije naj se pošiljajo potom državnih poslanec, katere

Pred solčnim zahodom je priletela gospa Monika vse spehana iz kuhinje in je povedala vsa zmedena, da je Vanki baš ta hip pala iz roke skleda z najfinješkim testom za neki »meljsaj«, kakoršnjega niso še jeli na Hrvatskem. Bila je uprav besna in togotila se nad devojko in njeni nevednostjo.

Zagledala se je nekam v daljavjo, gledala na cesto, namesto na skledo pred seboj, in tako: evo nesrečo! je vpila gospa Monika. A isti hip se je ustavila pred hišo čvetero-urejna kočija. Prišel je grof s svojim priateljem. Jeza gospe Monike je ponehalo. V trenotku je bila dobra in mirna. V skrbih je poklicala svoje hčere.

Gostov je dohajal vedno več. Gospa Monika jih je sprejemala s svojimi hčerami ljubezljivo in nekako slavodobitno. Oči so jej o tem vedno počivalale na grofu — hotela je reči ljudem: »Evo, glejte, kaj se pripravlja! Zato sem pozvala semkaj tudi vas.« Hčere pa so začele biti nekam drugačne, nekako kakor visoke dame. Vendar ni zabava nič trpela na tem. Dobra zagorska volja ni si pustila kratiti veselja in elegantni gospodski dvor je kmalu šumel in odmeval od veselih besed, žvenketa čaš, pesmi in godbe štajerskih muzikantov.

(Pride še.)

P O D I S T R E K

Pepelčica.

Spisal Ksaver Šandor Gjalski; prevedel Radi.

»Prosim vas, kako naj bi ne tuguvala! Tudi on, siromak, fin, izobražen gospod, bogat, odličen kavalir — tudi on, vem, hlep! po izobraženem društvu, primerenem njegovim izobrazbi. A ne bom govorila za-se; moje hčere — one so takšne, kakoršnih želi tak gospod in aristokrat. In pride, pa nas ne najde doma!«

Malo zlobno, a zopet, da se uverim, sem pripomnil, zakaj ni grof vprašal po gospici Vanki, pa bi ga ona mogla vprašjeti.

Skoro homeričen smeh mi je bil v odgovor. In ne mené se za mojo pripombo se je gospa Monika, s hčerami vred, začela razgovarjati, kako bi bilo najbolje popraviti »pogrešek!« Pekla jih je namreč vest, ker se jim je moglo tako zgoditi, za Boga dragega, da niso počakale enega grofa — bogatega, mladega grofa!

Eaa je predlagala veliko nočno vrtno zabavo, druga veliko kosilo, tretja ples — vse grofu na čast. Elza, Gizela in Meri so se ob črni kavi vedle po aristokratski. — A gospa Monika, na pol v šali, na pol resno je rekla nekolikokrat z vzdihom iz globočine

naj se naprosi za sodelovanje. Gotovi smo, da ga ni poslanca, ki bi branil svoje volilee tako, da ne bi šel na roko občinam.

Ko se snide zopet drž. zbor, spregovoriti morajo naši poslanci resno besedo ter ukrneni vse potrebno, da novi domovinski zakon dobi domovinstvo tudi v Trstu, ki menda še vedno spada k Avstriji!

Na delo torej!

Politični pregled.

v TRSTU, dne 11. oktobra 1901

K položaju. Predvčerajnjim so bili slučajno na Dunaju — kakor čitamo v »Politiki« — mladočka državna poslanca dr. Pačak in dr. Stransky ter člen državnoborskega kluba čeških veleposetenikov, dr. grof Černin. Ob tej priliki so prišli omenjeni poslanci v dotiku z ministrom drom. Bezenkom in drom. Koerberjem. Pogovor se je pletel o deželnočorskih volitvah na Češkem ter o političnem položaju. Dr. Koerber je govoril le na splošno in ni niti z jedno besedico dal razumeti, kako stalična misli zavzeti ob sestanku deželnega zbora v bodoče zasedanje.

Dr. Koerber misli na vse mogoče kombinacije za sestavo zanesljive večine, vsled česar se drži kolikor možno rezervirano. Več želez da ima v ogaju, da nikakor ne pride v zadrgo. Pripravljen da hoče biti na vse močnosti; če mu spodleti jedna kombinacija, pa se hoče hitro lotiti druge. Če izlučimo jedro iz vsega tega besednega nakita, imamo suho priznanje, da Koerber ni danes, neposredno pred sestankom državnega zbora nima gotovega načrta, kako rešiti in zagotoviti parlamentarno situacijo. Potem takem ne misli dr. Koerber voditi, ampak se hoče pustiti voditi od razmer. Se stalična ministra, ki hoče ostati minister, je to morda primerna taktika; da li pa more takia taktika reševati državne in parlamentarne krize, to je drugo in zelo kočljivo vprašanje.

Jutri bo imela parlamentarna komisija mladočkega kluba v Pragi sejo, v kateri določi svojo taktiko v bodočem zasejanju.

Dr. Körber, zdi se, uvideva, da bo trebal zanesljivo večino za rešitev svojih obsežnih načrtov.

Volitve na Češkem. Danes so volile mestne volilne skupine. Mestna kurija voli 72 poslancev; od teh odpada na nemška mesta 32, na češka pa 40 mandatov. Zanimivo je dejstvo, da v nobeni teh mestnih skupin ni borbe med eno in drugo narodnostjo; k večemu da je kje kaka kandidatura le za štetje glasov. Povodi si stope v nasproti ali Čehi proti Čehom, ali Nemci proti Nemcem.

Propadanje nemško-lib. stranke na Češkem. »N. F. Presse« pretaka bridle sože po izgubljenih mandatih v kmečkih občinah čeških. Ne samo volile, temveč celo poslanci da izstopajo iz nemške liberalne stranke in se pridružujejo drugim radikalnejšim strankam, posebno vseňemski Schönerjevi stranki. In kaj naj store druzega, ako nočeojo propasti se stranko vred? V kmečkih občinah, ki so bile nedavno skoraj popolnoma v rokah nemške liberalne stranke, obrazili so si liberalci na prvi volitvi le bore tri mandate. Je-li kaj čudnega, ako potem to stranko zapuščajo celo poslanci sami? Res čudno je postopanje te stranke. Dokler je imela dovolj moči v svojih rokah, je sama svojim postopanjem pomagala, da so si Vseňemci pridobivali tal, kajti skušala jih je prekašati v nemškem šovinizmu in tako utrdila v nemških masah prepričanje, da je vseňemski program vendar le jedino pravi in da sta Schönerer in Wolf vendar le mesiji, ki ju je nebo poslalo Nemcem v Avstriji, ki jih rešita iz slovenske nevarnosti. Sedaj pa, ko je nemški narod že skozi in skozi fanatiziran, hotel bi mu obnemogla stranka povedovati o nekej narodni strpljivosti! Tako, ko je bil čas, da bi sama praktično izvajala to načelo, takrat je ravno ona delovala na to, da je netila med Nemci sovraštvo, do avstrijskih Slovanov! Iz kakega namena se hoče sedaj kazati tako spravljivo? Ako bi tudi bilo nje sedanje postopanje iskreno (kar pa ni), bi ničesar več ne pomagalo, ker bi ostalo glas upijočega v puščavi. Ker pa in iskreno, je res neumljivo, čemu si stranka brez potrebe svoje pristaše odbija z istim.

Prav pa je, da volile zapuščajo to hincavsko židovsko stranko. Slovani bodo vas videli sovražnika pred seboj in vso nevarnost, ki jim grozi od pangermanske propagande in potem vendar mislili na primaerno obrambo; potem pridejo vendar do spoznaja, kako usodna in nevarna je bila njih dosedanja separatistična in partikularistična politika. Morda pride potem vendar-le do koncentracije slovanskih sil in do jednotne borbe proti skupnemu in nikomur iz slovanske rodbine ne priznajočemu sovražniku.

Srbška skupština. Dne 14. t. m. se otvoril zasedanje srbske skupštine. Ta krat prične prvič svoje delovanje tudi novoustanovljeni senat, kakor ga imajo tudi druge države z sistemom dveh zbornic. Ker pridejo v senat le starejši, izkušeniji možje, pričakujejo, da bo njegovo delovanje blagodejno uplivalo na srbske razmere. Upati je posebno to, da bo posredovanje senata preprečalo v bodoče tako pagoste spore med spodnjo zbornico in vladarjem, kakor so se dogajali do sedaj.

Zbornicama bo predloženih več zakonskih načrtov, med temi načrt novega občinskega zakona, ki poveča občinsko avtonomijo, načrt novega tiskovnega zakona, ki razširi svobodo tiska, odpravi preventivno cenzuro in zahteva od urednikov gotovih zmožnosti; in načrt novega obrtnega zakona, ki se nasašlja več ali manj na določila nemškega obrtnega zakona. Veliko zanimanje vzbuja tudi projekt za skrčenje državnih izdatkov.

Dogodki na Kitajskem. Iz Pekinga brzjavljajo, da je princ Čing pozval vse odposlane tujih vlasti, naj odpravijo iz Pekinga vse tuja trgovinska podjetja, ker Peking da ni nikaka svobodna luka. Čing pravi v svojem pozivu, da so se ta podjetja ustanovila protizakonito in naj se ista premestijo v v to določena mesta.

Odposlane se na poziv nemškega poslanka sestanejo v skupno sejo, da se dogovore za skupno postopanje in protest proti koraku princa Činga. Je res čudno umet te kulturne države, ako v Kitaju že nikakor nočeojo njih kulturne, veroizpovedan, trgovine, bilo bi pač pametno, da jih puste pri miru! Saj Kitaje ne zahtevajo od njih nič drugačega, nego to, da jih puste na miru! Tuje vlasti se bodo na Kitajskem tako dolgo igrale z ogajem, da se utegne ta ogenj razširiti v požar in gospodarski uničiti vso Evropo. Dovolj je to, ako se pomici, kake množice ljudstva so nakopice na Kitajskem, in da so Kitaje narod, ki je neizmerno skrmen v svojih telesnih zahtevah, pri tem pa nenavadno ustrajena na delu.

Kitajski delavec ne potrebuje niti za 10 dni za svoje vzdrževanje toliko denarja, kakor ga potrebuje na delavec samo za jeden dan. Kitaje se hranijo s takimi živilimi, katere pri nas morda niti živalim ne polagamo. Iz tega si labko vsakdo predstavlja, kaka gospodarska katastrofa bi nastala za vso Evropo, ako bi Kitaje začeli na gospodarskem polju konkurrirati z drugimi državami. O tem bi mogla Amerika že zapeti jako interesantno pesem. In ako se to zgodi, bodo imeli dobička leti brezvestni špekulant, katerim ni mar, ņe se uničijo tudi milijoni in milijoni človeških ekzistenc, samo da oni zadovoljujejo svojemu grdem egoizmu.

Vojna v južni Afriki. Botha se je odtegnil angleškim četam, ki so ga hoteli obkrožiti in je odkorakal črez reko Bevaan proti severu. Kitchener sporoča ta svoj lastni nevseph na način kakor da je premagal Bure. »Komando« burskega poveljnika Scheperja se je, ker ga Angleži preganjajo, raztresel v majhnih oddelkih po hribu Vittelberg. Korespondenčni birō poroča iz Kapstadta, da se je predvčerajnjim blizu Malekofarma bila bitka. Kitchener je 53 ustašem, kateri so bili obsojeni na smrt, spremenil kazzen v dosmrtno ječo. Anglija se je v svrhu vojne v južni Afriki od 31. marca l. 1900 do 31. marca t. l. zadolžila za 59 milijonov funtov sterlingov, t. j. kakih 1000 milijonov kron.

Afganistska afera. Dozdeva se, da se je napetost, ki je nastala radi vprašanja predstolonasledstva v Afganistanu, nekoliko polegla. Vendar še ni izključeno, da nastanejo komplikacije. Bratje novoproglasenega afganistskega emira sicer priznavajo njegovo vladarstvo, ali batí se je, da ustanejo proti njemu njegovi bratranci, sinovi Šir Alija, katerega je pokojni emir pahlil s prestola. Nekateri ruski listi trdijo, da mora Afganistan postati odvisen od Rusije, ali pa da ga mora ta popolnoma anektirati, ker še le potem da prenehajo nasprotnosti med Rusijo in Anglijo. Vznemirljivo je tudi dejstvo, da

zbira Aaglia svoje čete ob afganistski meji, medtem, ko so ruske čete že davno štejajo v afganistskem mestu Kušk-i-Nahudu.*

Loubet pojde v Petrograd. V Parizu se širi govorica, da pojde Loubet pričetkom bodočega leta v Petrograd, da ruskiemu caru povrne obisk. Ne bi bilo čuduo, ako bi pangermanski listi tudi v tem Loubeťovem potovanju na Rusko videli, da so se odnošaji med Rusijo in Francijo počeli — ohlajati!

Tržaške vesti.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel v soboto ob 8. in pol ura zvečer svojo sejo.

Izdajalec in nezavednežem v premišljevanje! Vsi volilec prvega okolišanskoga volilnega okraja se bodo gotovo še dobro spominjali one temne postave z razmršenimi brkami, ki se je o minih državnoborskih volitvah plazila okoli šolskega poslopja v Škednu, kjer se je vršil volilni čin, in ki je kakor zli duh hodila okoli slovenskih volilcev, da jih zavede na ono zloglasno lokando, kjer so se za vino in krone kupovali glasovi slovenskih izdajalcev za laškega kandidata. Volilec Škedenski se gotovo še spominjajo na moža z imenom Kačun. Da, Josip Miklavčec-Kačun (a ne brat našega vrlega magdalenskega prvoroditelja Antona Miklavca) je bil oni agitator, ki je javno vršil svoj odpadniški posel; on je bil tisti podajač laške stranke, ki se ni sramoval reči našim rodoljubom v obraz, da, kakor imajo oni pravico agitirati za svojega kandidata, tako da imatudi on — Kačun — pravico agitirati za svojega — Hortisa!!

Te dni je oni isti Kačun, ki je ob zadnjih volitvah tako verno služil laško-židovski camorri, oseba, s katero se bavijo vse tržaški in mnogi drugi časopisi v Avstriji. Bavijo se žnjim in mu plačujejo z najčrnejno nevhaležnostjo. Kakor je Kačun židovsko-laški camorri na ljubo izdajal stvar svojega naroda, tako in še na nerazmerno gnusnejši način izdaja sedaj ista židovsko-laška camorra njega, nje zvestega pomočnika.

O nesreči, ki se je zgodila te dni v tržaškem tehničnem zavodu, je bil Kačun, kakor smo že omenili, nadzornik istih delavcev, ki so ponesrečili, oziroma se je jeden njih ubil. Delo so vedili in odgovorni so za vso nesrečo trije laški Židje inženirji, kajti Miklavčec ni bil nič drugačega, nego — kakor že omenjeno — nadzornik delavcev, ne pa vodja dela. Da pa sedaj laško-židovska camorra reši kožo svojim ljubljencem, hotela bi vso krivo zvaliti na siromašnega priprstega nadzornika delavcev Kačuna, na istega Kačuna, ki je njen zvesti podrepnik. Tako drugo jutro po dogodivši se nesreči je prinesel n. pr. »Piccolo« tendencijo vest, da je Kačun kriv vse nesreče ter da so židovsko laški inženirji popolnoma nedolžni. Tega stališča se je držal vse naslednje dni in deloma potom »Piccolo«, deloma potom židovskih tržaških dopisnikov je ta vest prešla tudi v izventrežaške laške in nemške liste....!

Tukaj imate, vse vi, ki ste ali hoteli izdajalec svojega naroda, ali pa, ki le iz nevednosti vrste zlo delo: krasen primer, kako vas židovsko-laška camorra izrablja, dokler more, a vas potem o prvi priliki najgnusnejši izdaja in peha v najhujšo nesrečo!

Kako plačilo je dobil Kačun za svojo zvesto hlapčevanje najhujšemu sovražniku svojega naroda? To, da ga isti, katerim je verno služil, sedaj na najpodlejši način tirajo v pogubo! Da li ta lekoja spameruje Kačuna in vse njemu jednake? Dvomimo, zelo dvomimo. Preveč so ti zavedeni zaslepjeni, da bi videli pred seboj brezno, v katero njihovo izdajstvo tira tudi njih same!

Ne pozabite! Zopet opozarjam slavno občinstvo na krasno veselico, ki jo priredi »Zavod sv. Nikolaja« dne 13. t. m. v Barsovkih. Vsporel bo še obširnejši nego je v prvotnem programu. Prihite torek vse, da s tem povspešite nalogo, ki jo vrši zavod ubogim slovenskim služkinjam v prid in varstvo in s tem na dobro vsemu narodu slovenskemu!

V »Soči«, ki nam je došla danes, se vale črni oblaki na obzorju, gromi, treska, strela udarja — razvezali so se in besne vse elemente.

Da li naj opozarjam na vso to ploho goriškega zaničevanja? Tega naj ne zahteva od nas nikdo!

Torej le par opazk, hladno in mirno.

Gabršček pravi, da mi bojkotujemo njeve publikacije. Čitatelji pa so gotovo že opazili, da smo v zadnje čase rubriko »književnost« sploh opustili, razun, aks smo kakov spis ali naznalo dobili od zunaj. More li trditi gospod Gabršček, da smo mu kedaj odklonili, če nam je kaj doposal ozirom na svoje publikacije? Ne more! Da pa ne gojimo te rubrike — uzroka temu nas ničisto nič sram povedati. Moči v načem uredništvu so tako skromno odmerjene in so v kričečem nesoglasju z zahtevami, ki se stavijo do nas ne le kakor novinarjev, ampak tudi delavev na drugem narodnem polju, da ga nimamo človeka, ki bi imel časa na razpolago niti za čitanje raznih, množičnih se publikacij, kamo li da bi jih mogel ocenjevati! Če pa nam kdo kako oceno dospošje, smo mu na uslugo — tudi gospodu Gabrščeku!

Gospod Gabršček je užaljen tudi, ker da smo mu očitali naroden škandal povodom tiste glasovite pravde. Če bi pa bil gosp. Gabršček malec manj razdražen, nego je, in če bi si ohranjala nekajko več hladnosti, ko čita polemike, bi bil pogodil tudi on — kakor so pogodili vse naši tržaški čitatelji —, da smo v svoji dotični polemični notici z besedama »narodni škandal« hoteli odsoditi le dejstvo, da Slovenec Slovence tira pred sodiščem in — v nesrečo radi take — smenost.

Dragi g. Gabršček: tu je sedaj še vedno odprto vprašanje: kdo je nervozen in kdo si slike hudiča na steno??

Gosp. Gabršček se čudi, kakor se more »Edinost« ponašati s tem, kar je pisal gosp. Kravos o oni pravdi!! Čudno! Čudno! Na drugem mestu pa nam zopet očita »Soča«, češ, da smo kakor Pilat, ki si peremo roke glede tega, kar pišejo naši dopisniki! Čudno, res čudno! Če naši dopisniki pišejo kaj, kar »Soči« ugaja, ni zasluga »Edinosti«; če pa pišejo kaj, kar »Soči« ne ugaja, pa mora »Ed.« nositi odgovornost! Za ta slučaj zahteva celo »Soča« od nas, naj se verimo, da-l ima n. pr. kakov dopisnik pravico govoriti v imenu učiteljev. Mi bi torej, dobivši tak doč, moral odkriti na Goriško in pokukati dotičnemu dopisniku v žep, da-l ima tam notri potrebo pooblastilo?! Čudna zahteva, a tukaj je tudi potreba aja od novinarjev!

»Soča« piše, kakor da bi se mi identifikovali z vsem, kar nam piše nje toli ne-jubi dopisnik. Odgovarja pa si sama, s konstatacijo, da smo mi zavrnili dopisnika, ko se je pojavno izreklo o vitezku Klodiču...!

Čudom pa bi se čudili, ako bi nam »Soča« tudi to pot ne očitala pomanjkanja programa. Kakor potica ni dobra brez rozin, tako ne velja polemika proti nam brez tega očitanja. Ali temeljito se moti »Soča«, ako meni, da dajemo prav sedaj jednemu, sedaj drugemu, le zato, ker nimamo programa, ali ker se koga bojimo. Ravno narobe! Ravno zato, ker se nikogar ne bojimo in ostajemo zvesti svojemu slovenskemu programu, nanašajo okolnosti in sedanje razmere na Slovenskem z neizprosno logiko, da prihajamo v navskrje sedaj s tem sedaj z onim. In če »Soča« še posebno meni, da se mi bojimo goriških klerikalcev, potem si ne moremo mislit drugače, nego da je napovedala vojno dejstvom in natoričnim dogodkom.

Slednjič nam očita »Soča« »dolg in klepetav« jezik. No, se svojima 2 kolonama in pol polemike proti nam je »Soča« odločno odnesla rekord v tem pogledu.

To je naš odgovor in basta. Kajti na samitanski nasvet, da bili morali odločiti o činitelji ozdraviti »bolezen« neke osebe — ne more reagirati list. G. Cotič pa noče krititi prostora listu, krvavo potrebnega za druge važnejše in koristnejše stvari.

Drobne vesti. Ženske med seboj. Delavki, 28-letna Marija Krebelj, stanovanja v ulici Risorta št. 2 in Vekoslava Diana, stanovanja v ulici Rigutti, ste se včeraj na svojem delu pošteno, prav po žensko stepli. Posledica je bila, da je po dovršeni bitki Krebelj šla svojo nasprotnico ovati na policijo, češ, da jo je ranila — malec preveč. Vrag naj razumi ženske boje! Najprej se stopajo in udrihajo ena po drugi tista ki more bolj — potem pa hodijo na policijo tožiti, če so kaj ujele.

Misterijozno ranjenje. 43-letni Dragotin Smerdu, stanovanje v ulici Molino a vento št. 29 je dobil, ne ve se kje,

Novo pekarno in sladčičarno sem odpril v ulici Molin a vento, na ognji ulice dei Gradi. Vsaki dan trikrat frisen kruh ed 12 novč. za kilo naprej. Sladkarje, sladčice in razno drugo pecivo. Se sprejema domači kruh v peko. Priporočam se za obilen obisk: A. Ant. Pahor.

Delavnica za popravljanie vsakovrstnih strojev, motorjev na plin in brzgalne vseh vrst. Kovaska delavnica Alojzij Schromeck & C. v Trstu, ulica Belvedere št. 9.

Konrad Jacopich trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonialij, navačnega in najfinješega olja, najfinješte testenine, nadalje moko, otrobov, žito, ovsa itd. po nizkih cenah. Razpoložila naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Durator. Podplati so zastonj, ako vsakdo rabi "Durator" ter žnjim 3-tedne maže svoje podpilde, kateri trajajo 5 krat več in jih voda ne obrabi. Cena jedni škatljice z navodilom vred 1 K. in 2 kron. "Durator" se prodaja v mirodinčicah, specerijskih prodajalnicah, trgovinah z resnjem in obuvalom. Kjer se ga ne vdobi, naroči naj se ga z 1 K. 20 stot. franko naravnost pri glavnem zastopniku za Primorsko, Istro in Dalmacijo: J. Mihalup v Trstu, ulica Rossetti št. 12.

Operatér kurjih očes, (Kalistov) diplome specijalist Giordani, in s svoj ambulatorij Via Stadijan 3. I. ki je odprt od g predp. do 6. pop ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstranitev kurjih očes in zaraslih noštov tudi v najbolj komplikiranih slučajih na poseben način in brez nizkoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju 1 kroma, na domu 2 kroma.

Skladišče vina ulica Acquedotto št. 23. Prodaja vina v sodih in butejkah. Fine paštne in dežertne vina na deželo in drobno franko na dom po najugodnejih in konkurenčnih cenah.

Pekarna in sladčičarna Jakob Jellen v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krate na dan svež hrup in velik izbor sladčic. Sprejema v povečo bodisi testo za navaden kruh ali sladčice. Za loga moko iz prvih egoperskih mlino.

Rimeljni v velikem izbornu, bukove deblj orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, degice za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za stopnje.

Cene zmerne. **Viktor Miklavez** v Trstu Via Fonderia št. 10.

JAKOB BAMBIC trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonialij, vsakovrstnega olja, navačnega in najfinješega. — **Najfinje testenine**, po jako nizkih cenah, ter moko, žita, ovsa, otrobi. — Razpoložila naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpoložila franko.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmerimi cenami.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovih zalogah, analizovana in stavljena pod stalno kontrolo zavoda za kemično analizovanje, ovlaščena od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavljajo na vse sede in boteljke kontrolna in garancijska znakma št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregotega kvarjanja vina, ki stavljajo resno nevarnost ljudstvu.

Kedor si torej vključi vino v moji zalogi, je potov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno veste dejati boljšicom in konvalescentom, ker analizacija zavod stavja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najfinješa vina.

CENE:
Istrski teran liter po 32 novč.
Vino iz Kastelov pri Splitu 34
Fino vino iz Visa 34
Vino Opallo 38
Belo vino iz Visa 40
Zahvalejte velej javstveno znakmo.

Josip Tami
ulica Legna št. 6 (Dvorisko)

ŠTEFAN CRUCIATTI ornamentalni kamnosek. TRST. — Via della Pietà št. 25. — TRST. izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega kamna vsakovrstna od najnavadnejšega do najlepšega in komplikiranega dela.

Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne spomenike.

Velika zaloga slanega ali žaganega marmorja v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteta za pohištvo.

Sprejema naročbe za cerkev, altarje, kakor tudi za podove bodisi bele ali barvanega.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

Lekarnarja A. Thierry-ja balzam

se zeleno varstveno znamko »nuna« 12 malil ali 6 velikih steklenic 4 krone franko.

A. Thierry-ja stolistno mazilo

2 lončka 3 kron 50 stot franko, razpošilja proti predplačilu:

A. Thierry-ja lekarna „Pri angelju varhu“

v Pregradi, Rogoteč Slatina (Rohitseh-Sa-erbrun).

DUNAJ: Centralna zalogah: Lekarnar C. Brady, Fleischmarkt 1. — BUDAPEST: Lekarnar L. pl. Török in Dr. Egger. — ZAGREB: Lekarnar S. Mittelbach.

Na črbovo se vdobiva povsod.

Vdobiva se v vseh lekarnah, mirodinčicah, parfumerijah in enakih prodajalnicah.

Florijan Gugmayerjev

GUGI

za izpiranje madežev Skrivnost kemičnega izpiranja za izpiranje madežev na oblekah!

V mojem zavodu za kemično pranje na najmanj 10.000 volnenih, baržunastih svilenih oblekah in onih iz Kamgarna natančno preskušano **odpravi v eni minutu** vse madeže vsled olja od bicikljev kakor tudi vse druge olja, maščobe, petrolej kakor tudi maž od vosov, posebno pa

vsaki madež brez drgnjenja, brez pranja, brez ščetanja **odpravi „GUGI“.**

Cena steklenici 80 st. Razprodajalci vlobe primeren odbitek.

Vdobiva se v vseh lekarnah, mirodinčicah, parfumerijah in enakih prodajalnicah.

GUGI

za izpiranje madežev

Glavni zastop za Austro-Ogersko:

Viljem Mocsari

Dunaj, I.
Nibelungengasse štv. 11.

V Trstu ga prodaja:
Ignacij Wohl, na borznem trgu 4.

Cena steklenici 80 st. Razprodajalci vlobe primeren odbitek.

J. Pserhofer-jeve odvajjalne krogljice

o že več desetletij povsod razširjene, in malo družin je, kjer bi manjkalo to lahko in moli učinkujče **domače sredstvo**, katero priporoča občinstvu mnogo zdravnikov pri zdravju in slabega prebavljanja in telesnega zapretja. Teh krogljic, ki so tudi pod imenom **Pserhofer-jeve krogljice ali Pserhofer-jeve krištilne krogljice** znane, stane **škatljica s 15 kroglijicami 21 krajcarjev, 1 zavitek s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri prejšnji vpošiljavti zneski stane s poštne prosti vpošiljavtvo: 1 zavitek 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 2 gld. 35 kr., 10 zavitkov 9 gld. 25 kr.** — Navod uporabe je priložen.

Jedina izdelovalna in glavna razpošiljalna zalogah

J. Pserhofer-jeva lekarna

Dunaj I., Singerstrasse štv. 5.

Prosi se izrecno, „J. Pserhofer-jeve odvajjalne krogljice“

zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o uporabi stoječi podpis **J. Pserhofer** in sicer z **rudečimi** črkami.

Balzam zoper ozeblino

J. Pserhofer-jev 1 lonček 40 kr., s poštne prosti vpošiljavtvo 65 kr.

J. Pserhofer-jev sok iz ozkega trpotca

razslizajoč, 1 steklenica 50 kr.

J. Pserhofer-jev balzam zoper golšo

1 steklenica 40 kr., s poštne prosti vpošiljavtvo 65 kr.

Stoll-ovi Kola-preparati

izvrstno krepilo za šelooec in živec, 1 liter kola-vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litera 1 gld. 60 kr., 1/4 litera 85 kr.

J. Pserhofer-jeva grenka želodčna tinktura

(preje življenska)

esence imenovana.) — Lahko razstopljuje zdravilo, dražilna in krepičočega učinka na želodec pri oviranem prebavljanju. 1 steklenica 22 kr., 1 dvanajstorica steklenic 2 gld.

esence imenovana.) — Lahko razstopljuje zdravilo, dražilna in krepičočega učinka na želodec pri oviranem prebavljanju. 1 steklenica 22 kr., 1 dvanajstorica steklenic 2 gld.

J. Pserhofer-jev balzam zoper rane,

1 steklenica 50 kr.

Tannochinin-pomada

J. Pserhofer-jeva, najboljše sredstvo za rast las, 1 puščica 2 gld.

Zdravilni obliž za rane

pok. prof. **Steudel-a**, 1 lonček 50 kr., s poštne prosti vpošiljavtvo 75 kr.

Univerzalna čistilna sol

A. W. Bulrich-a, domače sredstvo proti slabim prebavim, 1 zavoj 1 gld.

Razrez tu imenovanih preparatov so v zalogah še vse v avstrijskih časnih oglašenih in inozemske farmacevtske specijaliteti ter se preskrbi vse predmeti, katerih morda ne bi bilo v zalogah, na zahtevanje točno in najceneje.

Pošiljate po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošiljavtvo denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.

Če se preje vpošiljavtvo denar (najboljše s poštno nakaznico), potem je poština mnogo cenejša, nego pri pošiljatvah proti povzetju.

Operni komponist

ima še nekoliko svobotnih ur. Podnežje teorijo in glasovir v nemškem ali češkem jeziku, Honorar zmeren. Natušneje povede uprava **EDINOSTI**.

Zanesljive osebe

se isčejo za razprodajo patentovanih novosti in izdelkov, ki so vsaki redni hiši potrebuje.

Konkurence izključene. Visoka provizija **odnosno stalna plača od 120 do 150 K na mesec zagotovljena.** Zastop se lahko ima tudi kot postransko opravilo.

Ponudbe na tvrdko:

KLIMEŠ & C. O. Praga 1134/II.

Kdor potrebuje žaluzije, tkane le-sene ali pletene rolete, železne ali lesene zatvornice za prodajalnice, naj se obrne načrnost na

Prvo hrvatsko toyarno žaluzij roletov, lesenih in železnih zatvornic in kartonaže

g. Skrbic

Zagreb — Ilica 40 — Zagreb.

Ceniki brezplačno in franko. Vabljajo se potovnih zastopnikov, ki zahajajo denar v naprej.

Švicarska urarska obrt.

Samo 16 K.

Naznajamo vsem veččakom, častnikom poštним, zelenškim in redarskim uradnikom, kakor tudi všakomur ki rabi dobro uro, da smo opredeli edino razprodajo novozajdenie originalne genfse 14 karatne remonture, ure zlatega-elektrona-plačne, "sestav glashütte". Te ure imajo protimagnetne preciziske regulirane in preskušene in dajamo za vsako uro 3-leton pismeno jamstvo. Okrovki je sestavljen od treh odskočnih pokrovčkov, je moderno in krasno izdelan ter napravljen iz novo iznajdenih ameriških goldinskih kovin ter prekrit s 14-karat. zlatom, tako, da je podoben čistemu zlatu, in veččaki jo ne morejo razločevati od prave ure, ki velja 200 kron. Edina ure na svetu, katera ne zgubi nikoli zlatega lica. Sprejeli smo v 6 mesecih 10.000 dodatnih naročb in okoli 3000 poštovnih pisem. Cena ur za gospode ali dame le 16 kron poštini v celini prosta. Vsaki ura je brezplačno prideljam mošnjek od usnja. Krasne in moderne verižice od zlatega plagues za gospode ali dame (tudi ovratnjice) po 3. — 5. — in 8. — K. Ako ura ne ugaja, se sprejme nazaj vsled česar se nima nobenega rizika. Razpoložljeno po poštrem pozvetju ali predplačilu. Naročbe je pošljati na **Razpoložljanje** „Chronos Basel (Švica). Za pisna v Švico je stavitvi znamko za 25 stot., na dopisnice 10 stot.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije

Sprejema vse v to stroko spadajoče poprave, toliko za cerkve kolikor za zasebnike. Velika in izbrana zalogah latev za okvirje in drugih predmetov po zelo nizkih cenah.